

FAINA TLEHUCI AR FI ÎMPLINIT 89 DE ANI

Faina Tlehuci would have been 89 years old

Elena HARCONIȚA

Abstract: *On 23 February the late Faina Tlehuci would have been 89 years old. The most important stage in the life of Faina Tlehuci begins in March 1962, when she accepted the invitation of the Rector of Pedagogical Institute for the post of director of the library of „Alecu Russo „ State Institute from Balti. Ambitious, full of fearless ideas, owners of the profound knowledge in library science, abroad training seminars ,Faina Tlehuci was able to build a real Temple of Book. For 40 years she gave his heart and thoughts these library.*

La 23 februarie, cînd toată lumea din U.R.S.S. sărbătorea ziua armatei sovietice, bibliotecarii universității bălțene veneau la serviciu cu ghiocei și vioarele, intrînd mai întîi în biroul de la nivelul doi, pentru a-i dori sănătate, mulți ani de viață și succese Doamnei Directoare, Faina Tlehuci. Pînă se încheia ziua de muncă, îți părea că toate florile de peste drum (unde își fac și astăzi businessul florăresele bălțene) umpleau biroul (foarte mic din blocul II, spațiile de altă dată ale Bibliotecii și cel încăpător din Casa Mare – clădirea actuală a Bibliotecii), unde trona Omagiata...

Doamna Directoare, în aceste momente era întotdeauna mai altfel decît ca de obicei. Îmbrăcată în cea mai frumoasă rochie, cu o coafura nouă (vizita neapărat în ajun frizeria), ușor machiată, cu mărgelile și broșe asortate cu un gust rafinat, ne cucerea prin eleganța sa. Pe la amiază șefa ne invita pe toți în birou, și cele patru mese în jurul cărora ne adunam la diverse ședințe erau pline cu tot felul de tartine, copturi și fructe, pe care obișnuia să ni le servească. De obicei, se servea compot,

îl prepara în fiecare vară ca orice gospodină bună de prin părțile noastre. La pregătirea tuturor bunătăților o ajuta mereu soțul, domnul Marc, care a iubit-o și a respectat-o cum rar se mai întâmplă. O numea cu drag și respect: *Doamna Mea* ... După ce a plecat subit din viață, alături de Doamna Faina au rămas fiul cu familia sa și noi, cei care eram atunci și care mai activăm și a actualmente dar, din ce în ce mai puțini - 30 din 57 de angajați actuali.

Din lumea amintirilor, fotografiilor și documentelor, după 7 ani de peregrinare prin neant, ne privește Directoarea noastră, pe care o știam diferită: severă, dură, uneori chiar drastică... Unora le tremurau genunchii când intrau în birou, alții își pierdeau vocea sub privirile scrutatoare și înțepătoare ale Directoarei, alții îi reproșau că este prea exigentă și pretinde mult mai mult decît se poate realiza. Dar era și foarte înțeleaptă, înțelegătoare, săritoare la nevoie, purtînd multă grijă fiecărui colaborator al Bibliotecii, uneori această atitudine se manifesta și față de apropiații acestora. Era și foarte veselă, spirituală, aprecia umorul fin, iubea tradițiile și obiceiurile moldovenești, mergea la nunțile colegelor și ale copiilor lor, îi plăcea să danseze hora...

A fost o conducătoare foarte bună, un manager puternic, inventiv și creativ. Nici odată nu și-a permis să-și încetinească ritmul vieții pe care l-a deprins, credem, în anii 1941 - 1943, cînd lucra ca bibliotecară și conducătoare de pionieri într-un sat din Uzbekistan, apoi, brigadieră la combinatul regional de producție din Tașkent (1943 - 1949). Revenind în Basarabia, între ani 1949 - 1953, a lucrat în calitate de bibliotecară și educatoare la Casa de copii din Bălți, apoi, pe parcursul a 10 ani, a fost șefa sălii de lectură în Biblioteca orășenească pentru copii.

Cea mai importantă etapă în viața Dumneaei începe din martie 1962, cînd a acceptat invitația Rectoratului Institutului Pedagogic „A. Russo” pentru postul de director al bibliotecii institutului. Ambițioasă, plină de idei temerare, posedînd cunoștințe profunde în biblioteconomie asimilate pe parcursul studiilor la Institutul de Cultură din Moscova (1955 - 1960), cu stagieri în străinătate de unde revenea plină de idei, pe care le dorea realizate acasă, Faina Tlehuci a reușit să edifice la Bălți un adevărat Templu al Cărții. Parcă mai ieri, bibliotecarii, cadrele didactice, studenții făceau un lung lanț pentru a transfera

colecția milionară din trei blocuri în unul singur, proiectat special pentru instituția Bibliotecii. În anul 1986 s-a împlinit cel mai mare vis al Directoarei, vis ce numai datorită insistenței Domniei sale, forței de convingere, cunoștințelor și talentului de a relaționa cu autoritățile, s-a realizat. Astfel a reușit să construiască și să lase o moștenire inedită pentru cultura și învățămîntul național.

Întotdeauna citea, era foarte curioasă, nu-i scăpa nici o noutate profesională. Aproape la 70 de ani, Faina Tlehuci elabora proiecte, participa la traininguri și concursuri organizate de Fundația SOROS. A fost printre primele directoare cîștigătoare a unui proiect de informatizare.

Mereu era prima, simțea pulsul timpului, știa ce este prioritar pentru a deveni o persoană de succes, pentru a zidi o bibliotecă de succes. Timp de 40 de ani, Faina Tlehuci și-a dăruit inima și gîndurile acestei Biblioteci. Avea, neîndoindu-se, dreptate cîndva spunînd inspirat: „Cînd întemeiezi bibliotecă, pregătești hambare publice, strîngi rezerve menite să preîntâmpine o iarnă a spiritului”. Directoarea Faina Tlehuci mereu s-a îngrijit de pregătirea „hambarului” pentru mii de spirite tinere, care au studiat la instituția de învățămînt superior din Bălți. Dumneaei și-a canalizat toate eforturile spre a nu permite „iernii” să se instaleze în sufletele cititorilor, știind să adune cu asiduitate o impunătoare colecție de carte științifică, didactică, beletristică, de publicații periodice cu grad sporit de utilitate.

Autor a peste 70 de lucrări în domeniu, Directoarea, Faina Tlehuci a participat la numeroase conferințe și simpozioane științifice naționale și internaționale. Lucrînd o viață întreagă cu multă dăruire, și-a construit o frumoasă carieră profesională, cu merite incontestabile. Faina Tlehuci e prezentă alături de alte 665 de personalități notorii în *Enciclopedia Femei din Moldova* (Chișinău: Museum, 1999); în *Calendarul Național – 2003*; despre activitatea ei prodigioasă au fost scrise multe articole în ziarele și revistele *Făclia*, *Pedagogul*, *Magazin Bibliologic*, *Confluențe Bibliologice*, *Gazeta bibliotecarului*, *Accent Provincial*, *Vocea Bălțiului*, în documentele consacrate istoriei culturii naționale, Universității și Bibliotecii Științifice din Bălți.

Om Emerit al Culturii, Eminent al Învățămîntului Public din R.S.S.M., Eminent al Culturii din U.R.S.S., decorată, în 1995, cu medalia „Meritul Civic”, Faina Tlehuci este un nume care va scăpa de uitare atîta timp cît va exista Biblioteca pe care a ctitorit-o, cărțile pe care le-a mîngîiat cu mîinile și sufletul.

